ECONOMICUS

KPSS A GRUBU 2027

MİKRO İKTİSAT

KONU ANLATIMLI

DİLEK ERDOĞAN KURUMLU

- Müfettişlik
- Uzmanlık
- Denetmenlik
- Banka Sınavları
- Gelir Uzmanlığı
- Vergi Müfettişliği
- Hâkimlik
- Sayıştay
- Kaymakamlık

VİDEO DERS HEDİYELİ

- Konu Anlatımlı
- Örnekler
- Yorumlar
- Uyarılar
- Pratik Bilgiler
- Özgün Sorular ve Açıklamaları

Video derslere ve kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere erişebilmek için QR kodu okutunuz.

APEGEM AKADEMİ

Dilek ERDOĞAN KURUMLU

ECONOMICUS
MİKRO İKTİSAT KONU ANLATIMLI

ISBN 978-625-8897-99-9

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi
Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

20. Baskı: 2026, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Arzu Orhan Kaya
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim
Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Ankara Özgür Matbaacılık
1250. Cad. No: 25 Ostim Yenimahâlle/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46821

ÖN SÖZ

Değerli adaylar;

Toplumda en değerli beşeri sermayemiz olan sizler, yıllarca girdiğiniz sınavlardan sonra yeni bir sınavla daha karşı karşıyasınız. Devlet kurumlarına atanmak, özellikle uzman ve müfettiş olabilmek için önce KPSS barajını geçmeli ve o kadrolara KPSS Alan Bilgisi'nden alacağınız puanlarla başvuru hakkı elde etmelisiniz. Zor bir süreçle karşı karşıyasınız fakat bu sürecin sonunda elde edeceğiniz mevkileri düşünürseniz bu güçlüklere çok daha rahat katlanabilirsiniz.

Çok önemli olan bu süreçte, Alan Bilgisi'nde biliyoruz ki hepinizin en büyük korkularından biri "iktisat". Analizleri, formülleri, yorumları... İktisatta her gün yeni bir şey keşfeder; bu engin denizde istediğiniz kadar açılabilirsiniz! Fakat bizim amacımız bu denizde sizi kaybetmek değil güvenli bir yolla sonuca ulaştırmaktır. Bu amaçla hazırlanan kitabımızda size en pratik ve en kolay test yöntemleriyle iktisadı öğretmek ve her şeyden önemlisi korkulan değil sevilen bir iktisat dersi sunmak hedeflenmiştir. Ayrıca sadece KPSS soruları değil, kurumların müfettişlik ve uzmanlık sınav soruları da dikkate alınarak KPSS sonrası da kütüphanenizde bulunması gereken bir kitaba dönüştürülmüştür.

KPSS Alan Bilgisi'nde iktisat branşında toplam soru sayısı 40'tır. Sınavdaki soruların konu dağılımı aşağıda belirtildiği şekildedir:

- ✓ *Mikro İktisat* → *12*
- ✓ *Makro İktisat* → *10*
- ✓ *Para - Banka-Kredi* → *4*
- ✓ *Uluslararası İktisat* → *4*
- ✓ *Büyüme ve Kalkınma* → *4*
- ✓ *Türkiye Ekonomisi* → *4*
- ✓ *İktisadi Doktrinler Tarihi* → *2*

Yayında emeği geçen herkese sonsuz teşekkür eder, ***tüm sınavlarınızda başarılar dilerim****.*

QR kod ile ilgili bilgiler bir sonraki sayfada yer almaktadır.

Dilek ERDOĞAN KURUMLU

Baskı tarihinden sonra yapılan mevzuat güncellemelerine QR ile ulaşabileceğiniz arti.pegemkampus.com adresinden aktive edeceğiniz e-Kitap'tan ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

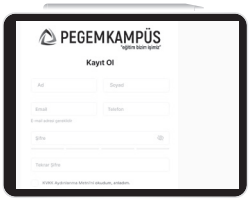
1. Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
2. Kitabın bölümleri altında video derslere erişim sağlayabilir.

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve hibrit kitabınıza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna **arti.pegemkampus.com** yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

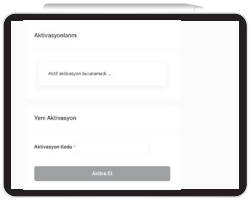

2. Adım Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan **"Aktivasyonlarım"** sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Kazıyınız

3. Adım Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen **"Hibrit Kitap"** sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın iç kapağında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.10.2027 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM İktisada Giriş

İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR 3
ÜRETİM İMKÂNLARI EĞRİSİ 5
Fırsat Maliyeti....6
Marjinal Dönüşüm Oranı (MRT)....7
TOPLAM, ORTALAMA VE MARJİNAL DEĞERLER....9
Ceteris Paribus 10
Mutadis - Mutandis....10
Kısmi Denge Analizi....10
Genel Denge Analizi 10
TEST-1 KURUM SORULARI....11
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ....13
TEST-2 15
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 17

2. BÖLÜM Tüketici Dengesi Analizi

TÜKETİCİ VE TÜKETİCİ TERCİHLERİ....23
Tüketici Tercihleri 23
Homo - Economicus....23
Fayda ve Fayda Fonksiyonunun Özellikleri 23
KARDİNAL FAYDA TEORİSİ....24
Toplam Fayda 24
Marjinal Fayda 24
Azalan Marjinal Fayda Kanunu 25
ORDİNAL FAYDA TEORİSİ....31
Farksızlık Eğrisi....31
Bütçe Doğrusu (Bütçe Kısıtı) 35
Sırasalcı Yaklaşımda Tüketici Dengesi (Fayda Maksimizasyonu)....36
TÜKETİCİ DENGESİNİN DEĞİŞMESİ....40
1. Fiyatlardaki Değişmeler 40
Fiyat Tüketim Eğrisi ve Bireysel Talep Eğrisi 41
2. Gelirdeki Değişmeler....42
Gelir Tüketim Eğrisi ve Engel Eğrisi....42

Engel Eğrisi....42
3. Zevk ve Tercihlerin Değişmesi....44
HİCKS VE SLUTSKY YAKLAŞIMI....44
Gelir Etkisi....44
İkame Etkisi....44
Gelir ve İkame Etkisi (Hicks'ci Yaklaşım)....45
Gelir ve İkame Etkisi (Slutsky Metodu)....45
NORMAL, LÜKS, DÜŞÜK VE GİFFEN MALLARINDA GELİR VE İKAME ETKİLERİ....47
TELAFİ EDİLMİŞ TALEP EĞRİSİ....48
TEST-1 KURUM SORULARI....50
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ....55
TEST-2....62
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ....64

3. BÖLÜM Talep - Arz Analizi ve Piyasa Dengesi

TALEP ANALİZİ....71
Bireysel Talep Eğrisi....71
Piyasa Talep Eğrisi....71
Talep Kanunu....71
Talebi Etkileyen Unsurlar....72
Talep Fonksiyonu....72
Talep Eğrisi Üzerinde Hareket....75
Talebin Değişmesi....75
ARZ ANALİZİ....77
Bireysel Arz Eğrisi....77
Piyasa Arz Eğrisi....77
Arz Kanunu....77
Arz Fonksiyonu....77
Arzı Etkileyen Unsurlar....77
Arz Eğrisi Üzerinde Hareket....78
Arzın Değişmesi....78
PİYASA DENGESİ VE PİYASA DENGESİNİN DEĞİŞMESİ....79
Walras Fiyat İntibakı....80
Marshall Miktar İntibakı....80
TÜKETİCİ VE ÜRETİCİ RANTI....81
DEVLETİN PİYASAYA MÜDAHALESİ....84
Taban Fiyat Uygulaması....84
Tavan Fiyat Uygulaması....84
Vergiler....86
Sübvansiyonlar....87

Tarife ve Kotalar 88
HÜKÛMET MÜDAHALELERİ VE ETKİNLİK 89
Taban - Tavan Fiyat Tespiti ve Etkinlik 89
Vergilendirme ve Etkinlik 90
Serbest Dış Ticaretin İthalatçı Ülkenin Refahını Artırması 90
Serbest Dış Ticaretin İhracatçı Ülkenin Refahını Artırması 91
Tarife ve Kotaların Dara Kaybı 92
TEST-1 KURUM SORULARI 96
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 99
TEST-2 104
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 107

4. BÖLÜM Esneklik

TALEBİN FİYAT ESNEKLİĞİ 113
Talebin Fiyat Esnekliğinin Yorumları 114
ESNEKLİK VE EĞİM 116
DOĞRUSAL BİR TALEP EĞRİSİ ÜZERİNDE ESNEKLİK 119
Talebin Fiyat Esnekliğinin Belirleyicileri 119
TALEBİN FİYAT ESNEKLİĞİ İLE TOPLAM HARCAMA (GELİR-HASILAT) ARASINDAKİ İLİŞKİ 119
FİYAT - TÜKETİM EĞRİSİ VE ESNEKLİK 121
TALEBİN GELİR ESNEKLİĞİ 122
Engel Eğrisi ve Esneklik 123
Gelir Tüketim Eğrisi ve Esneklik 124
TALEBİN ÇAPRAZ ESNEKLİĞİ 125
ARZ ESNEKLİĞİ 126
Arz Esnekliğinin Yorumları 126
Piyasa Dönem Esneklikleri 127
TEST-1 KURUM SORULARI 128
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 132
TEST-2 134
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 138

5. BÖLÜM Üretim Teorisi

ÜRETİM TEORİSİ 145
Üretim Fonksiyonu 145
Piyasa Dönem Esneklikleri 145
Sabit - Değişken Girdi 145
ÜRETİM TEORİSİNİ AÇIKLAYAN ANALİZLER 146
VERİMLİLİK ANALİZİ (KISA DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONU) 146
Toplam - Ortalama - Marjinal Ürün 146
Azalan Verimler Yasası 146
Üretim Safhaları 147
EŞ - ÜRÜN ANALİZİ (UZUN DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONU) 148
Eş Maliyet Doğrusu (Maliyet Kısıtı) 150
ÜRETİCİ DENGESİ VE DENGENİN DEĞİŞMESİ 151
ÖLÇEĞE GÖRE GETİRİ (ÖLÇEĞİN VERİMİ) 152
İKAME ESNEKLİĞİ 153
UZUN DÖNEM ÜRETİM FONKSİYONLARI 154
Cobb - Douglas Üretim Fonksiyonu 154
Doğrusal Üretim Fonksiyonu 155
Leontief Üretim Fonksiyonu 155
CES Üretim Fonksiyonu 156
TEST-1 KURUM SORULARI 161
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 164
TEST-2 167
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 171

6. BÖLÜM Maliyet Analizi

ÜRETİM MALİYETLERİ 179
Açık Maliyetler 179
Zımni - Örtük Maliyet 179
İktisadi Kâr - Muhasebe Kârı 179
KISA DÖNEM MALİYET ANALİZİ 180
Toplam Maliyetler 180
Ortalama Maliyetler 181
Marjinal Maliyet 182
UZUN DÖNEM MALİYET ANALİZİ 186
ÖLÇEK EKONOMİLERİ 186

DIŞSAL EKONOMİLER 187
TEST-1 KURUM SORULARI 190
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 193
TEST-2 197
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 200

7. BÖLÜM Tam Rekabet Piyasası

TAM REKABET PİYASASI 205
Tam Rekabet Piyasasının Özellikleri 205
Tam Rekabetçi Firmanın Talep Eğrisi 205
TAM REKABETE KISA DÖNEM FİRMA DENGESİ 207
TR - TC Yaklaşımı 207
MR - MC Yaklaşımı 207
KISA DÖNEM ARZ EĞRİSİ VE KAPANMA NOKTASI 209
TAM REKABETTE UZUN DÖNEM DENGESİ 210
UZUN DÖNEM ENDÜSTRİ ARZ EĞRİSİ 211
TEST-1 KURUM SORULARI 213
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 217
TEST-2 222
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 224

8. BÖLÜM Eksik Rekabet Piyasaları

MONOPOL (TEKEL) 231
Monopolün Kaynakları (Giriş Engelleri) 231
Monopolde Talep Eğrisi 232
Monopolde Toplam, Ortalama ve Marjinal Hasılat Eğrileri 232
Monopolde Firma Dengesi 234
Monopolde Fiyat Farklılaştırması 236
Monopolü Düzenleme Politikaları 238
MONOPOLCÜ REKABET PİYASASI 239
Monopolcü Rekabette Firma Dengesi 240
OLİGOPOL 242
Cournot Modeli 242
Bertrand Modeli 244
Edgeworth Modeli 245

Chamberlin Modeli 245
Stackelberg Modeli 246
Sweezy Modeli (Dirsekli Talep Teorisi) 246
Anlaşmalı Oligopoller (Kartel) 247
Örtük Anlaşma (Fiyat Önderliği) 247
Oyun Teorisi 247
DÜOPOL MODELLERİN KARŞILAŞTIRILMASI 249
TEST-1 KURUM SORULARI 250
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 255
TEST-2 262
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 265

9. BÖLÜM Faktör Piyasaları

FAKTÖR TALEBİ 269
FAKTÖR (GİRDİ) ARZI 273
Tam Rekabette Emek Arz Eğrisi 274
Monopson ve Monopolde Emek Arz Eğrisi 274
FAKTÖR PİYASASINDA DENGE 275
EKONOMİK RANT 277
Kıtlık Rantı (Mutlak Rant) 277
Diferansiyel Rant 277
Kalite Rantı 277
Mevki Rantı 277
TEST-1 KURUM SORULARI 278
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 281
TEST-2 284
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 286

10. BÖLÜM Genel Denge ve Refah Analizi

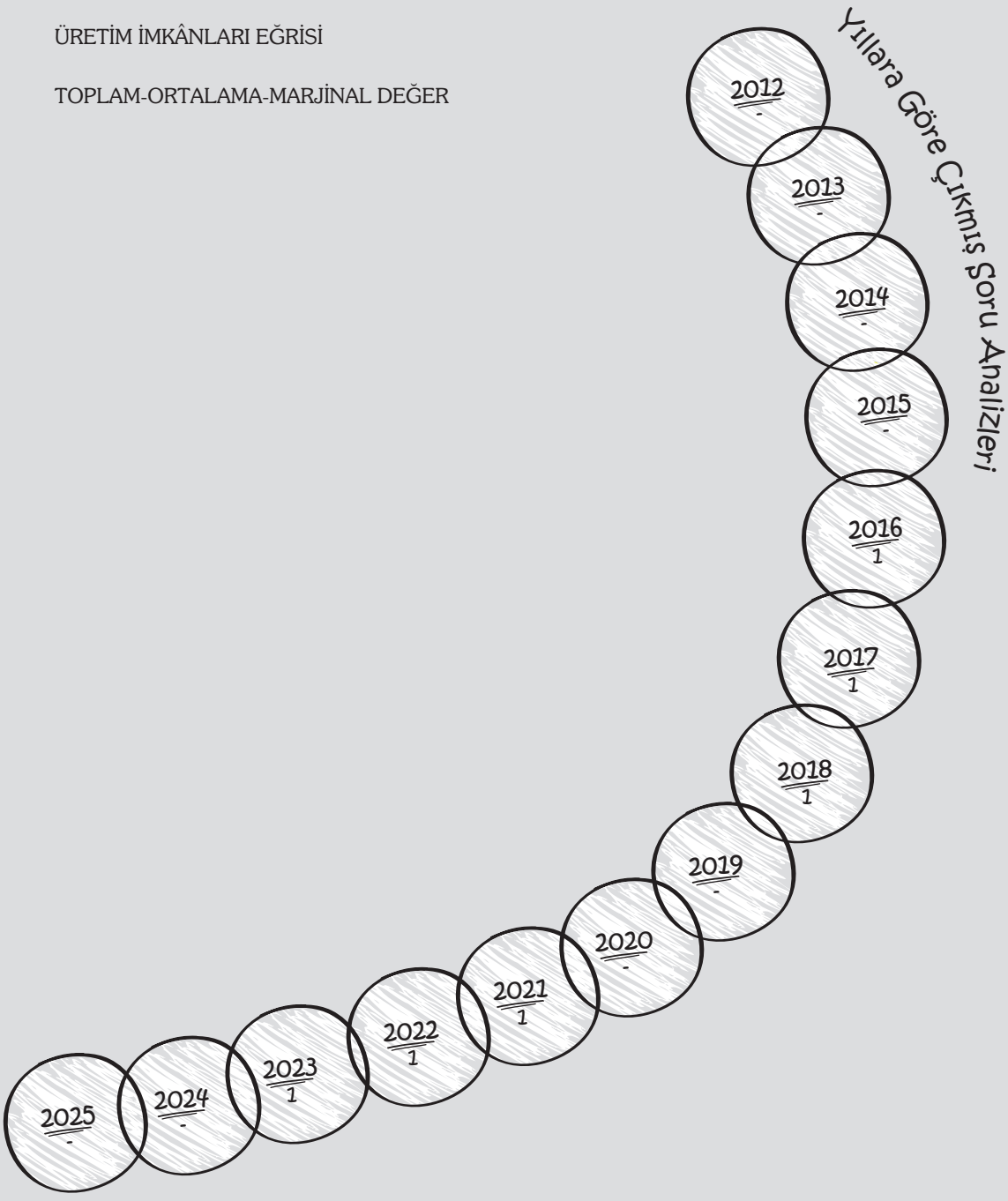
TÜKETİCİLER ARASI DEĞİŞİMDE ETKİNLİK 295
Pareto Optimalite Kriteri 295
ÜRETİCİLER ARASI ETKİNLİK 297
Üretim İmkânları Eğrisi 297
DAĞILIMDA VE ÜRETİMDE GENEL DENGE 298
Sosyal Refah Kriterleri 298
PİYASA BAŞARISIZLIĞI 299
TEST-1 KURUM SORULARI 301
TEST-1 KURUM SORULARI ÇÖZÜMLERİ 304
TEST-2 308
TEST-2 ÇÖZÜMLERİ 310

Kurum Soruları

İDARİ YARGI HÂKİMLİĞİ (2006/2008/2010) 315
KAYMAKAMLIK (2006/2007/2008/2009/2010/2011/2012) 317
ZİRAAT BANKASI (2007/2008) 328
HALK BANKASI (2008/2009) 330
SAYIŞTAY (2006/2007/2008/2011/2012) 334
GELİR UZMAN YARDIMCILIĞI (2011/2012) 344
KARMA KURUM SORULARI 348
CEVAP ANAHTARI 351
ÖNEMLİ NOTLAR 353
KAYNAKÇA 402

İKTİSADA GİRİŞ

- İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR
- ÜRETİM İMKÂNLARI EĞRİSİ
- TOPLAM-ORTALAMA-MARJİNAL DEĞER

"İktisat öğrenmenin amacı, iktisadi sorunların hazır cevaplarını elde etmek değildir; iktisatçılar tarafından kandırılmamayı öğrenmektir."

BRİTANYALI İKTİSATÇI JOAN ROBINSON (1960)

1. BÖLÜM

İKTİSADA GİRİŞ

İktisat: İnsan ihtiyaçlarının karşılanmasında kıt kaynakların alternatif kullanım yollarını inceleyen bir sosyal bilim dalıdır.

İktisat, insanların sonsuz ihtiyaçlarının kıt kaynaklarla karşılanmasında etkin seçeneklerin neler olduğunu inceler. Çünkü "İnsan ihtiyaçları sonsuz, kaynaklar sınırlıdır (kıttır)."

Mikro iktisat: Üretim, dağılım, bölüşüm, etkinlik gibi küçük birimler üzerinde duran iktisat dalıdır. **Örneğin;** tüketici maksimizasyonu, gelir, talep, kaynak dağılımı...

Makro iktisat: Büyük ölçekli değişkenlerin incelendiği iktisat dalıdır. **Örneğin;** enflasyon, işsizlik, büyüme, milli gelir...

Pozitif iktisat: Değer yargıları içermeyen, test edilebilendir. **Örneğin;** para arzı artınca fiyatlar artar.

Normatif iktisat: Değer yargıları içeren, olması gerekeni açıklayan, test edilemeyendir. **Örneğin;** enflasyon kontrol edilmelidir.

"Yeni Türkiye'mizi lâyık olduğu mertebeye çıkarmak için muhakkak iktisadiyatımıza birinci derece ehemmiyet vermek mecburiyetindeyiz. Çünkü zamanımız tamamen bir **"iktisat"** devresinden başka bir şey değildir."

M. K. Atatürk

"İktisat bilim hüviyetini kazanan ikinci bilim dalıdır."

A. Smith

İKTİSAT BİLİMİNDE BAZI KAVRAMLAR

İhtiyaç: Karşılandığında zevk ve haz, karşılanmadığında acı ve üzüntü veren duygulardır. İhtiyaçlar sonsuzdur ve sürekli tekrarlanır.

Mal ve hizmetler: İhtiyaçları karşılama özelliği olan nesnelerdir.

- ✓ Hava gibi sonsuz olan mallar **serbest mal;** bedeli ve fiyatı olan mallar **iktisadî mallardır.**
- ✓ Bir arada kullanılan mallar **tamamlayıcı;** birbiri yerine geçen mallar **ikame (rakip);** birbiri ile ilişkisiz olan mallar **bağımsız mallardır.**
- ✓ İnsan ihtiyaçlarını doğrudan doğruya karşılayan mallar **tüketim malı (nihaî mal);** dolaylı karşılayanlar **üretim (sermaye) malıdır.** Üretim sürecinde bir başka mala dönüştürülebilen mallar ise **ara mallardır.**

Ekonomi ilmi = Mikro ekonomi + Makro ekonomi

Mikro ekonomi = Değer Teorisi + Refah Teorisi

Makro ekonomi = Milli gelir ve istihdam teorisi + Ekonomik büyüme ve kalkınma Teorisi

Mal: İhtiyaçları doğrudan veya dolaylı olarak tatmin etme özelliği taşıyan tüm somut şeylerdir.

Hizmet: Üretildikleri an tüketilen, stoklanması mümkün olmayan her türlü soyut şeylerdir.

Fayda : Malların istekleri karşılama özelliğine verilen addır.

Niceliksel fayda: Bir malın kullanım miktarının artırılması yoluyla yaratılan faydadır.

Niteliksel fayda: Bir malın faydasının ortaya çıkarılması veya fayda seviyesinin yükseltilmesi yoluyla açıklanan faydadır.

Tüketim: Bir ihtiyacı karşılamak için bir şeyi kullanma eylemidir.

Üretim: Doğada bulunan maddeleri kullanarak ya onların sayısını artırmak ya da yeni bir madde ortaya çıkarma eylemidir.

2001 KPSS

Ayakkabı ve tükenmez kalem nasıl mallardır?

A) İkame mallar
B) Tamamlayıcı mallar
C) Bağımsız mallar
D) Düşük mallar
E) Lüks mallar

İhtiyacı giderme açısından ilişkisiz olan bu mallar **bağımsız mallardır.**

Cevap C

2002 KPSS

Otomobil ve benzin nasıl mallardır?

A) Tamamlayıcı mallar
B) İkame mallar
C) Bağımsız mallar
D) Zorunlu mallar
E) Düşük mallar

Tamamlayıcı mallar, bir ihtiyacı giderme özelliğine beraber sahip olunan mallardır. Bu mallarda bir malın kullanımı diğer malın kullanımını gerekli kılar ve birlikte kullanımları daha fazla fayda sağlar.

Cevap A

Tüketim: İnsan ihtiyaçlarının dolaysız olarak karşılanması amacıyla mal ve hizmetlerin kullanılmasıdır. Bunları kullanan birey ise **tüketici**dir.

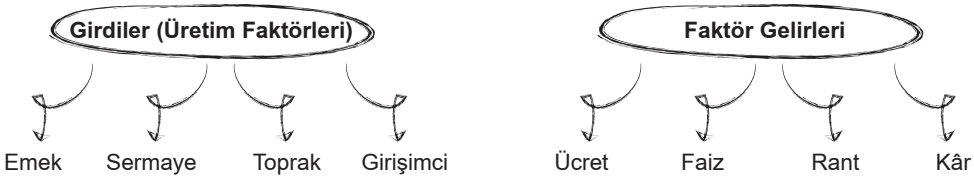
Fayda: İhtiyaçların mal ve hizmet kullanılarak doğrudan doğruya karşılanması sırasında tüketicinin memnuniyetidir ve malların ihtiyaçları giderme özelliğidir.

Üretim: Fayda yaratma faaliyetidir. Üretim faaliyetinde kullanılan unsurlara **kaynaklar (üretim faktörleri)** denir.

- ✓ **Emek** → Bedensel ve zihinsel insan gücüdür.
- ✓ **Sermaye** → Üretim sürecine giren mal demetidir.
- ✓ **Toprak** → Toprağın altı ve üstündeki tüm doğal kaynaklardır.
- ✓ **Girişimci** → Diğer üç kaynağı bir araya getiren, üretimi gerçekleştiren ve riski alan kişidir.

Üretim faktörleri:
- ✓ Emek (iş gücü)
- ✓ Sermaye
- ✓ Toprak (doğal kaynak)
- ✓ Girişimci

Faktör gelirleri:
- ✓ Ücret
- ✓ Faiz
- ✓ Rant
- ✓ Kâr

Piyasada **"Ne, nasıl, kimler için üretilecek?"** şeklindeki iktisadi mesele **kumanda** ve **piyasa ekonomileri** şeklinde kendine cevap bulur.

Kumanda ekonomileri: Fiyat, devlet tarafından belirlenir. **Devlet** üretim ve tüketim kararlarına hâkimdir. **Sosyalizme** özgüdür.

Piyasa ekonomileri: Devlet etkin değildir. Fiyat **serbest** piyasa modelinde belirlenir. İktisadi ajanlar kendi çıkarlarını maksimize etmeye çalışırlar. Üretim ve tüketim kararları A. Smith'in **"Görünmez El"** prensibine göre piyasa tarafından belirlenir. **Özel mülkiyet** esastır. **Kapitalizme** özgüdür.

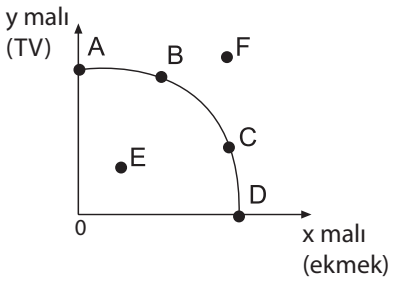
Karma ekonomi: Hükümetin piyasa mekanizmasına müdahale etmesi durumunda söz konusu olur.

Kıt kaynakların etkin kullanımı üç ana sorunun yanıtına bağlıdır.

- ✓ Hangi mallar ne miktarda üretilecek?
  (Fiyat Teorisi)
- ✓ Üretimde hangi kaynak ve hangi yöntem kullanılacak?
  (Üretici Teorisi)
- ✓ Üretim kimler için yapılacak?
  (Bölüşüm Teorisi)
- ✓ Mallar ne miktarda üretilecek sorusunun cevabı **fiyatta etkinlik**; hangi kaynak ve yöntemle üretilecek sorunun cevabı **üretimde etkinlik**; kimler için üretilecek sorunun cevabı **bölüşümde etkinliktir**.

ÜRETİM İMKANLARI EĞRİSİ

Üretim imkânları eğrisi (transformasyon – dönüşüm eğrisi): Bir ekonomide kaynaklar ve teknoloji veri iken belli bir dönemde üretilmesi mümkün olan maksimum mal bileşimlerinin geometrik yeridir. Üzerindeki her nokta üretilmesi mümkün alternatif mal bileşimlerini vermektedir.

A, B, C, D → Etkin noktalardır. (Tam istihdam)

E → Etkin olmayan noktadır. Kaynaklar atıl-boşta bırakılmıştır. (Eksik istihdam)

F → Veri teknoloji ve ekonomideki kaynaklarla ulaşılması mümkün olmayan noktadır. (Aşırı istihdam)

Miras hakkı, sınırlı hükûmet, sermaye mallarının yoğun kullanımı, girişim ve seçim özgürlüğü piyasa kapitalizminin özelliklerinde yer alırken, **kamu mülkiyeti piyasa kapitalizminin özelliklerinde yer almaz.**

Bir malı tercih etmenin fırsat maliyeti her defasında artıyorsa **(marjinal dönüşüm oranı artan),** üretim olanakları eğrisi orijine göre **iç bükey** olur. **Eksik uzmanlaşma** gerçekleşir.

Bir malı tercih etmenin fırsat maliyeti her defasında azalıyorsa (**marjinal dönüşüm oranı azalan**), üretim olanakları eğrisi orijine göre **dış bükey** olur. **Tam uzmanlaşma** gerçekleşir.

Bir malı tercih etmenin fırsat maliyeti her defasında aynı kalıyorsa (**marjinal dönüşüm oranı sabit**), üretim olanakları eğrisi **negatif eğimli bir doğrudur. Tam uzmanlaşma** gerçekleşir.

1. Artan fırsat maliyeti → **Orijine göre iç bükey (konkav)**

2. Azalan fırsat maliyeti →**Orijine göre dış bükey (konveks)**

3. Sabit fırsat maliyeti → **Negatif eğimli bir doğrudur.**

***2003** İDR. YAR. HAKM.*

Aşağıdakilerden hangisi iktisadi analizlerde "var olan kaynaklar ve teknoloji ile üretilebilecek iki nihaî mal ve hizmetin değişik bileşimlerini" **gösterir?**

A) Üretim olanakları eğrisi
B) Üretim faktörleri
C) Üretim fonksiyonu
D) Kayıtsızlık eğrisi
E) Üretim faktörleri gelirleri

Üretim olanakları eğrisi; bir ekonomideki tüm üretim faktörlerinin üretime koşulması ve hiçbirinin atıl kalmaması varsayımı altında, belirli bir dönemde üretilebilecek nihaî mal ve hizmetlerin alternatif mal bileşimlerini gösterir.

Cevap A